
UITGANGSPOSITIE

1.

OMGEVINGSVISIE
BEEK

RHO ADVISEURS

DATUM	27 mei 2025
KENMERK	20241469/088800/JJ
PROJECT	Omgevingsvisie gemeente Beek
PROJECTLEIDER	drs. D.-J.A.P.M Verhaak
OPDRACHTGEVER	Gemeente Beek
PROJECTNUMMER	20241469
AUTEURS	Joost Jansen, Thomas Walstra, Derk-Jan Verhaak
STATUS	Concept

INHOUD

1. Inleiding	4
1.1 Nut en noodzaak omgevingsvisie	4
1.2 Hoe gaan we dat doen en wie betrekken we daar bij?	4
1.3 Wat staat er in deze notitie?	5
2. Vertrekpunten	6
2.1 Waar staan we nu?	6
2.2 Onze identiteit	6
2.3 Onze rol en kansen in de regio	9
2.4 Maatschappelijke opgaves	9
2.5 Actueel beleid	11
2.6 Actuele opgaven	12
3. Uitgangspuntenkaart hoofdthema's en opgaven	14
3.1 Uitgangspuntenkaart	14
3.1.1 Sociaal kapitaal	14
3.1.2 Natuurlijk kapitaal	14
3.1.3 Economisch kapitaal	15
3.2 Hoofdthema's en opgaven	15
3.2.1 Wonen	15
3.2.2 Groen en Water	15
3.2.3 Voorzieningen	16
3.2.4 Economie	16
3.2.5 Energie	16
3.2.6 Bereikbaarheid	17
3.3 Vervolg	17
Bijlage 1 Selectie beleidskaders	18

1. INLEIDING

1.1 Nut en noodzaak omgevingsvisie

De gemeente Beek maakt een vervolg op de Strategische Toekomstvisie: de Omgevingsvisie. Dat is nodig, omdat er allerlei opgaven op de gemeente afkomen, die vragen om een antwoord. Denk aan hoe we onze sterke economische functie behouden. Hoe we met klimaatverandering om moeten gaan, hoe we onze kernen leefbaar en onze leefomgeving gezond en veilig houden. En zo zijn er nog veel meer onderwerpen. Al die opgaven kosten ruimte. Niets doen is geen optie. We kunnen dit als gemeente niet alleen en moeten dit samen oppakken. Gelukkig zijn we een hechte gemeenschap met een grote saamhorigheid en een “doe-mentaliteit”: samen de schouders eronder zetten.

Daarnaast is het opstellen van een omgevingsvisie een verplichting die uit de Omgevingswet voort komt. In 2027 moet elke gemeente een omgevingsvisie hebben vastgesteld.

1.2 Hoe gaan we dat doen en wie betrekken we daar bij?

Het opstellen van de omgevingsvisie doen we in 4 stappen. Tegen het einde van 2025 hopen we richting afronding te kunnen gaan.

Stap 1. De uitgangspositie

In de eerste stap bepalen we wat de belangrijkste kenmerken en opgaves van gemeente Beek zijn en waar we nu staan. Bij de opstelling van de toekomstvisie Baek to the future (vastgesteld juni 2021) hebben onze inwoners al aangegeven wat ze belangrijk vinden. Beek is een strategisch gelegen werk- én woongemeente, met het beste van twee werelden. We koesteren onze ‘stedelijke’ kwaliteiten (voorzieningen, bedrijven, vliegveld) en de ‘landelijke’ kwaliteiten (dorpskernen met toegang tot natuur in het buitengebied). We willen een vitale, gezonde en aantrekkelijke gemeente en gemeenschap blijven. Door het menselijk, sociaal, natuurlijk, economisch en woonkapitaal van Beek te versterken, maken we Beek samen nog Aantrekkelijker, Bereikbaar, Concurrerender en Duurzamer. De toekomstvisie bevat echter geen visiekaart. Ook heeft de tijd niet stilgestaan. Daarom kijken we naar locaties en naar het beleid dat de gemeente nu heeft en andere dingen die nu actueel zijn.

We zetten onze belangrijkste kenmerken (ons DNA) die we willen behouden en de dingen waar de gemeente nu en in de komende jaren aan werkt op een kaart: de uitgangspuntenkaart. Deze keuzes heeft de gemeente al gemaakt en gaan bijvoorbeeld over plekken voor woningbouw, voorzieningen, bedrijventerrein en duurzame energie in de komende 10 tot 15 jaar. Dit is het uitgangspunt. De kaart is onderverdeeld in sociaal kapitaal, natuurlijk kapitaal en economisch kapitaal. Dit is het fundament waar we op verder bouwen.

Wij zetten ook onze belangrijkste opgaven op een rij. De grootste opgave is benoemd in de toekomstvisie: “transformeren en vergroenen”. Daar is de gemeente in ieder geval mee aan de slag, maar er zijn nog meer opgaven. Daarom inventariseren we die binnen de gemeente en vragen aan onze belangrijke partners, zoals onze buurgemeenten of het waterschap wat de belangrijkste opgaven voor Beek zijn.

Stap 2. Keuzes maken

Veel is al bekend, maar we kunnen als gemeente ook richting geven aan wat nog niet vastligt voor de toekomst. In de uitgangspositie is het vertrekpunt voor de visie op de kaart aangegeven en zijn de belangrijkste opgaves benoemd. Het oplossen ervan kost meestal ruimte, die nu ook een functie heeft. Denk hierbij aan ruimte voor het opwekken van duurzame energie of het aanleggen van groen en water. Dat levert een aantal ‘schuulpunten’ op waar we nog keuzes in kunnen maken. Om de discussie te prikkelen, leggen we een aantal stellingen voor aan onze inwoners. Iedereen krijgt via een enquête de kans te reageren op welke kant de gemeente op zou moeten gaan met de belangrijkste opgaven. Dit doen we naar verwachting in juni.

Stap 3. Richting een omgevingsvisie

Op basis van de uitgangspunten en de uitkomst van de discussie over de 'schuarpunten', stellen we de ontwerp omgevingsvisie op. We gaan in op allerlei thema's zoals wonen, duurzaamheid, werken en mobiliteit. Ook werken we de uitgangspuntenkaart verder uit tot een visiekaart en geven we per gebied aan wat we willen bereiken (onze doelen). Daarnaast denken we na hoe we dat met elkaar gaan doen. In de visie staat ook hoe we omgaan met nieuwe initiatieven die we nu nog niet kennen. Als die passen in de visie, kunt u verwachten dat de gemeente daaraan in principe mee zal werken. Dan kan een planologische procedure worden gestart om het initiatief te regelen.

Stap 4. Vaststelling visie

In de laatste stap leggen we de ontwerp omgevingsvisie 6 weken ter inzage. Dit zal naar verwachting in het najaar van 2025 gebeuren. Iedereen kan dan zijn mening geven over de visie. Dit kan door een zienswijze in te dienen. De gemeenteraad stelt uiteindelijk de omgevingsvisie vast. Daarbij wordt aangegeven of de raad het eens was met de ingediende zienswijzen en of de zienswijzen aanleiding geven de visie nog te wijzigen. Initiatieven die nu nog niet mogen, maar die we wel graag willen, kunnen daarna worden geregeld via een wijziging of afwijking van het omgevingsplan (voorheen bestemmingsplan).

1.3 Wat staat er in deze notitie?

In deze uitgangspositie geven we aan waar we nu staan. In hoofdstuk 2 staat het vertrekpunt. Een groot aantal keuzes hebben we immers al gemaakt en die staan niet ter discussie. We gaan kort in op onze kenmerken, onze rol en kansen in de regio, onze maatschappelijke opgaven, onze (beleids)uitgangspunten. Ook staat hierin de opbrengst van de ophaalfase en de verschillende overleggen, die hebben plaats gevonden. Daaruit komt een aangescherpt en actueel beeld van de uitgangspunten en opgaven. De belangrijkste hebben we samengevat in hoofdstuk 3.

2. VERTREKPUNTEN

2.1 Waar staan we nu?

De eerste stap, is het bepalen van de uitgangspositie. Dit is van belang, omdat de omgevingsvisie niet vanuit een blanco situatie begint. Er is veel actueel beleid dat kaders meegeeft; zo hebben we in 2021 onze Strategische Toekomstvisie vastgesteld, waar deze omgevingsvisie op voort borduurt. Maar ook voor het buitengebied en groen en natuur hebben we recent beleid vastgesteld. Ook zijn we onderdeel van een regio met ieder haar eigen sterke punten waar we rekening mee moeten houden. Er zijn ook nieuwe opgaven die op ons afkomen, waar we in de omgevingsvisie een antwoord op moeten geven. Denk aan landelijke opgaven zoals de woningbouw, de energietransitie en klimaatadaptatie die lokaal moeten worden vertaald. Maar denk ook aan de lokale opgaven waarover we keuzes moeten maken. De ruimte is schaars, we hebben veel bestaande kwaliteiten en er zijn veel wensen en opgaven. Niet alles kan overal en we moeten dus keuzes maken en voorwaarden benoemen die we aan nieuwe ontwikkelingen willen stellen om onze kwaliteiten te beschermen. We hebben bij diverse doelgroepen input opgehaald die we hebben benut om onze uitgangspositie goed te kunnen bepalen.

2.2 Onze identiteit

Onze identiteit is beschreven in de **Herijkte strategische Toekomstvisie 2030 “Baek to the future”**. Beek is een strategisch gelegen werk- én woongemeente in Zuid-Limburg. Beek heeft het beste van twee werelden en koestert zowel haar ‘stedelijke’ kwaliteiten (voorzieningsniveau, bedrijven, vliegveld) als haar meer ‘landelijke’ kwaliteiten (dorpskernen met toegang tot natuur in het buitengebied). Over het algemeen gaat het goed met Beek en haar inwoners.

De waardering van het voorzieningsniveau door de huidige inwoners is over de hele breedte hoog. Het besteedbaar inkomen in Beek ligt hoger dan gemiddeld in Limburg. Beek biedt ook veel werkgelegenheid voor haar inwoners en voor inwoners van de regio.

Drie grote uitdagingen zijn demografische transitie, druk op ruimte en fysieke leefomgeving, economische transitie. De missie is “Beek in balans” (brede welvaart).

Beek ligt tussen de economische clusters Chemelot en Maastricht Aachen Airport (MAA) en is aan noord- en westzijde gesitueerd tussen de A2 en de A76. Beek heeft twee treinstations. Deze bereikbaarheid biedt grote kansen, maar de ligging brengt ook uitdagingen met zich mee ten aanzien van de ruimtelijke ontwikkeling van Beek. In het bijzonder voor de energietransitie (warmte, elektriciteit, mobiliteit), klimaatadaptatie (water, droogte, hitte) en de transformatie op het gebied van wonen.

De sterke combinatie van ‘stedelijke’ én ‘landelijke’ kwaliteiten draagt bij aan een hoge brede welvaart en zorgt voor een vitale gemeente. Om die brede welvaart voor onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties voor nu en later te behouden en op onderdelen te verhogen, zijn gerichte accenten en impulsen in beleid en samenwerking nodig. Door het menselijk, sociaal, natuurlijk, economisch en woonkapitaal van Beek te versterken maken we Beek samen nog Aantrekkelijker, Bereikbaar, Concurrerender en Duurzamer: Het ABCD van Beek. In de Toekomstvisie zijn twee sleutelopgaven benoemd die elkaar kunnen versterken: samen transformeren en samen vergroenen.

Beek zet in op de versterking van het menselijke en sociale kapitaal van Beek (people), het natuurlijke kapitaal van Beek (planet) en het economische en woonkapitaal van Beek (prosperity).

Menselijk en sociaal kapitaal (people)

- Beek voorziet op termijn een bevolkingsafname. Beek wil daar slim en adaptief mee omgaan. De transformatie op het gebied van wonen is daarvoor een cruciale beleidsinzet.
- Beek ambiert niet per se groei in omvang of aantal inwoners. Wel is er behoefte om het aantal inwoners minimaal te behouden, met als doel om vitaal en relevant te blijven.

- Beek moet rekening houden met een langzame toename van het aantal oudere inwoners in de toekomst. Dit heeft vooral gevolgen voor de benodigde woon- en zorgvoorzieningen.
- Tegelijkertijd bestaat de wens om jongeren weer naar Beek toe te trekken of terug te laten keren.
- Basisvoorzieningen (zoals school, zorgvoorzieningen en het kunnen doen van dagelijkse boodschappen) moeten zo veel als mogelijk nabij en in de kernen behouden blijven.
- Aanwezigheid en kwaliteit van onderwijs zijn van vitaal belang voor Beek. Ook om jongeren na hun eventuele studie elders met een gezin te laten terugkeren naar Beek.
- Cultureel-maatschappelijke voorzieningen, sportvoorzieningen en detailhandelsvoorzieningen moeten binnen de gemeente aanwezig zijn, maar niet noodzakelijk in elke kern. Het clusteren van voorzieningen op één locatie en multifunctioneel gebruik hiervan is wel gewenst.
- Beek wil mogelijk maken dat de overige regionale voorzieningen in de Westelijke Mijnstreek en de stedelijke voorzieningen in de gemeenten Sittard-Geleen en Maastricht binnen een half uur op een veilige en duurzame manier bereikbaar zijn met een e-bike, het OV of de auto.
- Met het blijven inzetten op Burgerkracht kiest Beek voor meer zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid van haar inwoners, verenigingen en buurten in combinatie met een meer faciliterende rol van de gemeente. Iets dat Beek wil bereiken zonder dat mensen tussen wal en schip (dreigen te) vallen.
- Inwoners worden gestimuleerd en gefaciliteerd om actief te participeren in de samenleving (onder andere op het gebied van mantelzorg en vrijwilligerswerk). Om burgers adequaat te laten participeren in de samenleving moet ook voorzien worden in een goed sociaal financieel vangnet en ondersteuning bij het vinden van passende arbeid. Armoede moet voorkomen worden.
- Beekenaren worden gestimuleerd om mee te praten en mee te denken met de gemeente. De gemeente faciliteert en initieert dit en betreft hierbij ook proactief de maatschappelijke organisaties. De gemeente moedigt eigen initiatieven van harte aan en vraagt bij deze initiatieven dan ook een actieve houding van de inwoners.
- De gemeente en haar maatschappelijke organisaties werken samen aan de positieve gezondheid en vitaliteit van de Beekenaren en zetten gezamenlijk in op preventie.
- Sport en cultuur verbindt. Het verenigingsleven in Beek blijft belangrijk voor de vitaliteit van de gemeenschap en sociale cohesie. Verenigingen moeten zichzelf kunnen redden en moderne manieren vinden om (nieuwe) leden – alsook vrijwilligers – te blijven binden en boeien.
- Sportontwikkelingen, in het bijzonder op het gebied van gehandicapten, chronisch zieken en senioren, worden gestimuleerd. Sporten in en vanuit sportlandgoed De Haamen blijft belangrijk. De focus blijft ook liggen op ongebonden sporten in en om Beek, zoals fietsen, wandelen, mountainbiken en hardlopen.
- Beek blijft zelfstandig zolang de bestuurs- en uitvoeringskracht voldoende is om het gemeentelijk takenpakket haalbaar en betaalbaar uit te kunnen voeren. Op een aantal thema's (jeugdzorg, energietransitie, bereikbaarheid en profilering Zuid-Limburg) werkt Beek intensief samen met de regio. Naar aanleiding van deze herijking worden gesprekken met de buurgemeenten en met regionale maatschappelijke organisaties over samenwerking aangehaald.

Natuurlijk kapitaal (planet)

- Beek gaat meer investeren in voorzieningen voor wandelaars, fietsers en elektrisch rijdende automobilisten. Ook de wegen en fiets- en wandelpaden worden hierop aangepast. Waar nodig voert de gemeente samen met maatschappelijke organisaties positieve voorlichtingscampagnes om Beekenaren 'uit de auto' te krijgen.
- Beek ligt in een dal en heeft veel gebouwen en bestrating. Hittestress en wateroverlast vormen reële bedreigingen voor Beek in de komende jaren. Door in te zetten op kwalitatieve, robuuste en functionele vergroening van de (openbare) ruimte en gebouwde omgeving en wateropvanglocaties, wordt wateroverlast en hittestress tegengegaan.
- Beek staat de komende jaren voor grote vervangingsopgaven van infrastructuur en kapitaalgoederen; dit wordt zo duurzaam, energieneutraal en klimaatadaptief mogelijk aangepakt.
- De openbare ruimte in wijken en kernen wordt vergroend en meer ingericht voor ontmoeting, om te spelen, voor ontspanning, recreatie en om te kunnen sporten. Het woon- en leefklimaat wordt zodanig versterkt dat dit voor alle leeftijdsgroepen en voor zowel de huidige als nieuwe inwoners aantrekkelijk is, waarbij kwaliteit boven kwantiteit gaat.
- Het landelijke karakter van het buitengebied blijft behouden en wordt versterkt, waarbij samenwerking met en het faciliteren van de agrariërs belangrijk zijn. Biodiversiteit is daarbij een belangrijk thema.

- Beek wil nog meer verbindingen creëren tussen de groene gebieden. Denk hierbij aan een aan te leggen wandelroute in de strook van natuur rondom Beek en het gebied rond de dorpskernen Genhout en Spaubeek. Hiermee investeert Beek in haar groene allure.
- Verduurzaming van woningen, bedrijfspanden en andere gebouwen wordt gestimuleerd.
- Beekenaren, bedrijven en maatschappelijk partners hebben ook een verantwoordelijkheid in de verduurzaming en vergroening van Beek. Buurt- en inwonersinitiatieven worden actief aangemoedigd door de gemeente.

Economisch kapitaal en wonen (prosperity)

- Beek wil de bedrijvigheid en het ondernemersklimaat en daarmee de regionale economie actief stimuleren. Bedrijven worden gefaciliteerd om zich te vestigen in de omgeving van de luchthaven (Aviation Valley) of op een van de andere bedrijventerreinen in Beek.
- Beek is een stedelijke werkgemeente met landelijke kwaliteiten en wil dat in de toekomst blijven. Het is belangrijk dat de economische belangen voor de regio en de leefbaarheid in balans zijn. In het belang van het welzijn en de welvaart van Beek, haar omgeving en haar inwoners en bedrijven, is een toekomstbestendige en duurzame doorontwikkeling van Maastricht Aachen Airport (MAA) nodig. Het is aan de eigenaar en exploitant van MAA om hieraan nadere invulling te geven. Beek ziet het als gemeentelijke verantwoordelijkheid om de Beekse belangen in de luchthaven waar nodig en mogelijk op (de bestuurlijke) tafel te leggen.
- Beek heeft economisch een interessante ligging met een vliegveld, diverse bedrijventerreinen, winkelcomplex Makado en met om de hoek een groot industriecomplex voor de chemische industrie (Chemelot). Dit biedt kansen om Beek te profileren als kennisgebied op het gebied van duurzaamheid, biobased en circulaire economie en luchtvaart. (Startende) mkb'ers en ondernemers zorgen voor kleinschalige bedrijvigheid en worden gefaciliteerd om zich op een passende manier te vestigen in de kernen. Niet alleen kleine winkels en ambachtelijke bedrijvigheid, maar ook ondernemers in de maatschappelijke zorg of andersoortige voorzieningen vergroten de leefbaarheid in de kernen. Ze zorgen er tevens voor dat inwoners langer in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen.
- Het huidige woonbeleid wordt voortgezet en is gericht op de transformatie van de bestaande woningvoorraad en leegstaande panden en op kwalitatieve toevoegingen van nieuwbouw. Dat betekent enerzijds het bouwen van woningen waar op lange termijn vraag naar is en anderzijds het op termijn uit de woningvoorraad onttrekken van verouderde woningen die niet meer aansluiten op de woningvraag van de toekomst.
- De transformatie richt zich onder andere op het omvormen van eengezinswoningen naar levensloopbestendige woningen, het werken met tijdelijke zorgunits en het voorzien in tijdelijke woningen.
- Beek is in de toekomst een geschikte woongemeente specifiek voor jonge gezinnen én voor senioren. Beek biedt een stadsgevoel in een dorpsomgeving.
- Beek is een prettige woon- én werkomgeving. De bereikbaarheid, inclusief het openbaar vervoer, moet daarvoor de komende decennia beter, slimmer en duurzamer worden. In het bijzonder het fietspadennetwerk wordt verbeterd, voor zowel recreatie als woon- en werkverkeer.
- Met de Toekomstvisie Centrum wordt naast een gevarieerd winkelaanbod tevens het aanbod voor ontmoeting en vertier en daarmee de levendigheid en de gezelligheid van het centrum versterkt.
- Beek heeft veel mooie plekjes die gekoesterd en meer 'gedeeld' mogen worden. Enerzijds om de Beekenaren zelf meer bewust te laten genieten van de schoonheid en mogelijkheden voor ontspanning en bezinning van hun gemeente en anderzijds om dagjestoeristen kennis te laten maken met Beek. Geen grootschalige recreatievoorzieningen in Beek, maar uitsluitend kleinschalige dagrecreatieve voorzieningen worden gefaciliteerd.
- Beek wil inzetten op een klantgerichte effectieve dienstverlening richting haar inwoners waarbij de gemeente een betrouwbare partner en een facilitator is die zowel vraaggericht als aanbodgericht handelt.
- De digitale bereikbaarheid van de gemeente als organisatie wordt steeds belangrijker.

Actualiteiten

De toekomstvisie is actueel. Beek is een aantrekkelijke woon- en werkgemeente. We leggen wel meer de nadruk op de grote saamhorigheid. Er is een sterke sociale basis in de kernen. Iedereen is welkom. We hebben ook een "doe-mentaliteit": samen de schouders eronder zetten. Dat is een belangrijk onderdeel van onze identiteit. We hebben een positieve grondhouding bij initiatieven die de welvaart en gezondheid van de gemeente en onze inwoners vergroten.

Bij de opstelling van de Toekomstvisie was de verwachting dat het aantal inwoners langzaam zou afnemen. Inmiddels is sprake van een lichte groei en zijn er regionale afspraken om een bijdrage te leveren in de grote landelijke woningbehoefte. Ook leggen we wat meer nadruk op onze kansen als Poort van het Heuvelland en onze rijke geschiedenis. Dat geeft kansen voor toerisme, recreatie, werkgelegenheid en kansen voor duurzame landbouw.

2.3 Onze rol en kansen in de regio

Beek is een aantrekkelijke woon- en werkgemeente met een grote saamhorigheid. Iedereen is welkom (kansen voor fijn wonen, werken en leven). Iedereen krijgt de kans om mee te doen.

Beek is een regionale sport- en onderwijsgemeente. We vervullen een regionale functie in de Westelijke mijnstreek. Beek heeft diverse voorzieningen (kansen voor aantrekkelijk wonen met voorzieningen om de hoek voor iedereen en gezonde inwoners).

Beek heeft drie belangrijke regionale economische clusters: Maastricht-Aachen Airport, Technoport Europe (TPE) en winkelcentrum Makado (kansen voor behoud van de economische functie en daarmee de brede welvaart).

Beek ligt op een logistiek knooppunt van wegen en spoor met goede bereikbaarheid (kansen voor bedrijven en wonen).

Beek ligt naast Chemelot, een groot industriecomplex voor de chemische industrie (kansen restwarmte, werkgelegenheid en duurzame ontwikkeling).

Beek is de Poort van het Heuvelland met groen op loop en fietsafstand. (kansen voor toerisme, recreatie al dan niet in combinatie met duurzame landbouw).

Beek is het oudste dorp van Nederland (kansen voor het vergroten van de bekendheid, toerisme en werkgelegenheid).

2.4 Maatschappelijke opgaves

In het **Bestuursakkoord 2022-2026** zijn zeven maatschappelijke opgaves uit Beek centraal gesteld en per opgave concrete doelen gesteld die wij in deze periode willen bereiken. Soms zijn de genoemde jaartallen iets te ambitieus gebleken. De meeste doelstellingen zijn ook na deze periode nog actueel.

Levendig samenleven: De levendigheid van de Beekse samenleving staat onder druk. Om Beek aantrekkelijk en concurrerend te houden, zijn goede voorzieningen, een levendig verenigingsleven en voldoende economische draagkracht van belang.

- In 2026 zijn in alle kernen nog steeds ontmoetingsplekken aanwezig en is goed basisschoolonderwijs per kern verzekerd. Daarvoor wordt onder andere in Beek een nieuwe unilocatie voor het Baeks Kompas gebouwd bij De Haamen. Dit wordt een multifunctioneel gebouw met ruimte voor verenigingen en mogelijk ook commerciële partijen.
- We investeren in duurzame huisvesting voor onze verenigingen en maatschappelijke partners.
- Duurzaam qua energiehuishouding, maar ook qua exploitatie. In 2024 is er duidelijkheid over de toekomst van alle verenigingsaccommodaties met zicht op gezonde financiële exploitaties, de maximale gemeentelijke bijdrage is daarbij vastgesteld.
- Het verenigingsleven is het cement van de Beekse samenleving. Wij koesteren onze verenigingen en tradities. Wij willen dat in 2025 minstens 1 op de 4 inwoners van Beek betrokken is bij het verenigingsleven.

- Het is in het belang van het vestigingsklimaat, de werkgelegenheid en de economische kracht van Beek dat de nog braakliggende gronden op bedrijventerrein Aviation Valley worden ontwikkeld. In 2026 moet minimaal tien hectare bebouwd zijn.
- De onlangs vastgestelde visie op het centrum voor Beek wordt doorgezet. Daarbij staan het vergroenen en vergroten van verblijfskwaliteit voorop. De parkeerplaatsen blijven ongemoeid. De leegstand in het centrum bedraagt niet meer dan een verantwoorde frictieleegstand van zes procent. Panden die langer dan drie jaar leegstaan in het gebied centrum twee zijn in 2026 getransformeerd naar wonen.

Volwaardig en zinvol meedoen: In een tijd waarin scheidslijnen in de samenleving en polarisatie lijken toe te nemen, is het belangrijk dat iedereen op zijn of haar eigen wijze mee kan (blijven) doen. Met goed onderwijs, arbeidsmarktbeleid en armoedebestrijding maximaliseren we kansen voor iedereen in Beek.

- We leven in een tijd waarin de scheidslijnen in de samenleving scherper worden. Daarom gaan wij ons in Beek de komende jaren hard maken om de kansgelijkheid te vergroten. Iedereen moet kunnen meedoen. Wij willen ervoor zorgen dat zoveel mogelijk mensen meedoen in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. In 2026 hebben alle mensen in Beek die kunnen werken werk.
- Vanaf 2023 werken we samen met woningcorporaties, Vidar en andere maatschappelijke partners om armoedebestrijding door arbeidsparticipatie integraal aan te pakken. In 2026 leven er minder mensen in armoede dan op dit moment.
- De komende jaren wil Beek aan meer dan 500 Oekraïense vluchtelingen een tijdelijk thuis bieden.
- In 2023 zijn alle Oekraïense vluchtelingen ingeschreven, is er voor ieder kind onderwijs, is de aansluiting op de Beekse maatschappelijke voorzieningen gemaakt en wordt wie kan en wil werken bemiddeld naar werk.

Zorg voor elkaar: Mensen in de kwetsbaarste posities kennen vaak een stapeling van problemen en voor hen tellen losse maatregelen niet altijd positief op. Om te zorgen dat niemand in de kou blijft staan, moeten kwetsbare mensen de zorg en ondersteuning van overheid en samenleving krijgen die ze nodig hebben.

- Zorg van mensen die naar elkaar omzien is onbetaalbaar en van grote meerwaarde voor zowel diegenen die zorg ontvangt, als diegene die zorg biedt. Het is één van de preventieve maatregelen om te voorkomen dat mensen gebruik moeten maken van dure zorgarrangementen. In 2026 is het aantal mantelzorgers met tien procent gestegen.
- Wij willen de instroom in de jeugdzorg verlagen door vroegtijdig in te grijpen met passende begeleiding. In 2026 zijn de uitgaven voor jeugdzorg en de beschikbare middelen met elkaar in balans.
- Om tal van redenen ondervinden Beekenaars drempels om deel te nemen aan de samenleving.
- Beek is een inclusieve gemeente. In 2026 geven alle Beekenaars aan dat ze zich een onderdeel voelen van de samenleving.

Vertrouwen en democratie: In de afgelopen jaren is de kloof tussen burger en overheid gegroeid en het vertrouwen in overheden afgenomen. Het is wenselijk dat mensen zich gehoord voelen en kunnen vertrouwen op de overheid en instanties. Daarom is het nodig de kwaliteit en betrouwbaarheid van de gemeentelijke dienstverlening te verbeteren.

- We vinden het belangrijk dat we onze inwoners snel en persoonlijk helpen. In 2023 krijgt iedereen binnen twee werkdagen een inhoudelijke reactie op een vraag aan de gemeente of een concrete afhandelingstermijn. Voor complexere dossiers is er altijd één aanspreekpunt voor het gehele dossier. We vinden het belangrijk dat onze inwoners meer zeggenschap krijgen in hun eigen omgeving. Dat doen wij doormiddel van wijkgericht werken, Burger!kracht (initiatief vanuit de samenleving) en participatie (initiatief vanuit de gemeente). In 2024 is de betrokkenheid van onze burgers groter en is er in iedere kern een aanspreekpunt vanuit de gemeente en de samenleving. Burgers die taken willen overnemen van de overheid kunnen dit doen. Burger!kracht en burgerparticipatie maakt deel uit van ieders werk.

Evenwichtige verduurzaming: De komende jaren moeten we vormgeven aan de energietransitie. Daarbij dienen zich grote vraagstukken aan over de haalbaarheid (technisch en ruimtelijk gezien) en betaalbaarheid (voor grote groepen van de bevolking alsook bedrijven) van deze transitie. In Beek geven we de energietransitie vorm door een evenwichtige maatschappelijke verdeling.

- We zetten in op maximale opwekking van zonne-energie op daken: we willen dat in 2026 het aantal Beekse daken waarop zonnepanelen liggen is verdubbeld. We zorgen er samen voor dat in 2026 dertig procent van alle koopwoningen minimaal energielabel A heeft. Alle Beekenaren moeten mee kunnen doen aan de verduurzaming van hun woning.
- Stilstand is achteruitgang, we willen concrete stappen zetten om huizen te isoleren en energieopwekking te verduurzamen. In 2024 is er een besluit genomen over het al dan niet realiseren van het Groene Net in onze gemeente.
- In 2026 is het groene hart van Beek beschermd en ons landschap versterkt met een duurzaam toekomstperspectief voor onze agrariërs. Andere ruimtelijke claims worden dus elders gerealiseerd.

Transformeren en vergroenen: De demografie van Beek verandert en de fysieke leefomgeving staat onder druk door concurrerende ruimteclaims. Om Beek ook in de toekomst een aantrekkelijke en bereikbare woongemeente te laten zijn voor alle inwoners, is het noodzakelijk de fysieke leefomgeving te transformeren én te vergroenen.

- We zetten vol in op de transformatie van onze woningmarkt. Daarbij sturen we op kwaliteit voor de lange termijn. Nieuwbouwplannen moeten een goede mix vormen tussen huur- en koopwoningen, met bijzondere aandacht voor betaalbare woningen. Tot en met 2026 komen er minimaal 250 nieuwe woningen bij, verspreid over alle kernen.
- We vinden verkeersveiligheid van groot belang. Bij verkeersaanpassingen is er altijd aandacht voor kwetsbare verkeersdeelnemers. De besluitvorming over de tracékeuze voor de snelle fietsroute is in 2024 afgerond. In 2026 zijn de projecten 'Stationsomgeving Beek-Elsloo' en 'Schimmerterweg' gereed.
- In 2026 hebben we 750 nieuwe bomen geplant in onze gemeente. Samen met onze inwoners willen we 'tegels wippen' en voortuinen vergoenen. In 2026 is minimaal vijftig procent van alle voortuinen 'groen'.
- Het Beeks erfgoed is van wezenlijk belang voor de identiteit van Beek. In 2025 is alle Beeks erfgoed beschreven en beschermd en zo veel als mogelijk toegankelijk voor publiek.

Veilige en schone leefomgeving: Door diverse factoren kan de veiligheid en het woongenot van Beekenaren onder druk komen te staan. Om Beek aantrekkelijk en concurrerend te houden, streven we naar een woonklimaat waarin overmatige veiligheidsrisico's en overlast zoveel mogelijk worden beperkt.

- Klimaatadaptatie is een belangrijke uitdaging die wij oppakken. We vergroenen onze openbare ruimte en nemen maatregelen tegen wateroverlast. In 2026 is de Keutelbeek over het gehele traject in Beek en Neerbeek ontkluisd. Bij iedere gebiedsontwikkeling of ontwikkeling in de openbare ruimte wordt water geïnfiltreerd en wordt er meer groen toegevoegd dan voorheen aanwezig was.
- We willen overlast in onze hele gemeente beperken. Wij willen dat in 2023 buitenopslag van plastic afval, met vliegen-overlast en stank tot gevolg, niet meer voorkomt in en nabij Beek.
- Wij zetten in op het vergroten van de 'brede welvaart'. Dit betekent dat waar er geïnvesteerd wordt in economische ontwikkelingen, er ook geïnvesteerd moet worden in de leefbaarheid.
- In 2026 is MAA als luchthaven duurzamer dan ooit en willen we dat het aantal ernstig gehinderden is gehalveerd. Wij investeren in de vergroening, verduurzaming en verkeersveiligheid voor omwonenden rondom MAA. In 2023 stellen wij een omgevingspakket vast dat we voor 2026 willen realiseren.

2.5 Actueel beleid

De omgevingsvisie gaat op veel verschillende thema's in, zoals leefbaarheid, woningbouw, duurzame economie, duurzaamheid/energietransitie, voorzieningen, klimaatadaptatie, groen/biodiversiteit, gezondheid, mobiliteit, veiligheid, aandacht voor kwaliteit en integrale benadering en onze rol en samenwerking in de regio (over de grenzen heen kijken).

Er is veel actueel beleid. Dat staat niet ter discussie en nemen we als uitgangspunt voor de omgevingsvisie. In de visie nemen we de essentie op en verwijzen we daarnaar. Ook leggen we waar nodig nieuwe accenten als er opgaven op ons afkomen waar we in het beleid nog geen antwoord op hebben gegeven. De omgevingsvisie zorgt voor samenhang tussen de verschillende thema's en beleidsvelden.

Een overzicht van de actuele beleidsstukken staat in bijlage 1. Ook gaan we in op enkele actuele beleidsstukken, die relevant zijn voor de hele gemeente. Dit geeft uiteraard geen volledig beeld, maar wel inzicht in de belangrijkste kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen. Hieruit volgt bijvoorbeeld dat er onderscheid is in het stedelijk gebied van Beek, landelijke

kernen, bedrijventerreinen en een waardevol buitengebied, met beekdalen en natuurgebieden. Ook hebben we er al voor gekozen om de kernen te vergroenen en groengebieden meer met elkaar te verbinden. Meer groen en water is namelijk goed voor de biodiversiteit, helpt tegen hitte en wateroverlast en nodigt uit tot bewegen. Groen is goed voor onze gezondheid.

De omgevingsvisie gaat ook over mensen. We richten ons op het bieden van bestaanszekerheid, het vergroten van kansen-gelijkheid en het bevorderen van gezond (samen)leven. Daarmee houden we rekening als we ruimtelijke keuzes maken. We investeren in buurtnetwerken en kijken naar elkaar om. We streven naar een vitale samenleving en voorbeelden van ruimtelijke keuzes die daarbij helpen zijn werkgelegenheid, een veilige en toegankelijke openbare ruimte, ruimte voor ontmoeten en ruimte voor bewegen. Iedereen kan meedoen en is welkom. En dat draagt bij aan een sterke en hechte gemeenschap.

Verder willen we graag dat iedereen in de gemeente prettig kan wonen. We hebben hierbij extra aandacht voor doelgroepen die het nu lastig hebben om een geschikte woning te vinden.

Ons economisch beleid is gericht op behoud van onze brede welvaart. Beek moet een aantrekkelijke en concurrerende gemeente blijven om te wonen, te werken en te leven. En voldoende werk is belangrijk voor onze welvaart. Bedrijven leveren ook een bijdrage aan onze leefbaarheid. Er moet een duidelijke koppeling zijn. Als het goed gaat met de economie, dan gaat het ook goed met onze inwoners.

We versterken onze economische clusters (MAA, Aviation Valley, Makodo, Beek centrum) en willen naar duurzame bedrijven en duurzame landbouw. We staan open voor nieuwe ideeën, willen leegstand voorkomen en kijken ook naar kansen voor toerisme.

2.6 Actuele opgaven

We hebben diverse doelgroepen gevraagd naar de belangrijkste doelen en aandachtspunten vanuit hun belang en beleidsveld. En dan specifiek voor de gemeente Beek. Daaruit komt een aangescherpt en actueel beeld van de opgaven.

 economisch kapitaal	 sociaal kapitaal	 natuurlijk kapitaal
<ul style="list-style-type: none"> Stedelijke kern Landelijke kern Bedrijventerrein Zoekgebied energie opwek en opslag Ontwikkeling warmtenet Transitiegebied Verduurzaming en ontwikkeling bedrijventerreinen Ontwikkeling werkgelegenheid en nieuwe economie Regionaal toekomstbestendig winkelgebied Lokaal winkelgebied met dagelijkse voorzieningen Speciaalzaken Maastricht Aachen Airport Hoogspanningsnetwerk met uitbreiding onderstation 	<ul style="list-style-type: none"> Woningbouwlocatie Inbreidingslocaties in de kern ontwikkellocaties sport Hoofd fietsroute Sportlocaties Fysieke zorglocatie Onderwijslocatie Gemeenschapshuis Horeca en gezelligheid in de kernen Ov - HUB Identiteitsdragers Historische linten met doorzichten Gebouwen tot 1900 	<ul style="list-style-type: none"> Agrarisch gebied Verwevingsgebieden Groen blauwe mantel Relief met steile hellingen Natuur Netwerk Nederland Begraafplaats Bosgebieden Belangrijk dorpsgroen Vergroenen van dorpen Beken Beek herstel Belangrijke wateropgave Transitie landelijk gebied
<p>0 750 1.500 m</p>		

3. UITGANGSPUNTENKAART HOOFDTHEMA'S EN OPGAVEN

Op basis van de vertrekpunten in hoofdstuk 2 en alles dat is opgehaald bij de samenleving, onze partners, de ambtelijke organisatie, college en raad, hebben we een uitgangspuntenkaart gemaakt en zijn de belangrijkste 'schuurpunten' boven komen drijven.

3.1 Uitgangspuntenkaart

We hebben onze belangrijkste kwaliteiten en kenmerken die we willen behouden en de dingen waar de gemeente nu en in de komende jaren aan werkt op de uitgangspuntenkaart gezet. Deze keuzes heeft de gemeente al gemaakt en gaan bijvoorbeeld over plekken voor woningbouw, voorzieningen, bedrijventerrein en duurzame energie in de komende 10 tot 15 jaar. Dit is het uitgangspunt. De kaart is onderverdeeld in sociaal kapitaal, natuurlijk kapitaal en economisch kapitaal). Dit is het fundament waar we op verder bouwen.

3.1.1 Sociaal kapitaal

Saamhorigheid is kenmerkend voor de inwoners van de gemeente Beek. Samen de klus klaren, voor elkaar opkomen en elkaar helpen. Dat zie je terug in het uitgebreide verenigingsleven, het relatief uitgebreide scala aan voorzieningen en de vele gezamenlijke activiteiten en evenementen. We willen dat benadrukken onder meer door onze belangrijke identiteitsdragers te koesteren (historische linten, monumentale gebouwen, ons landschap, e.d.).

Elke kern heeft zijn eigen kenmerken en bijzonderheden. Beek is de grootste kern met een uitgebreid voorzieningenniveau, waarvan sommige een regionale functie hebben (Sportlandgoed de Haamen en Makado). Neerbeek en Spaubeek zijn kleiner van omvang, maar hebben eveneens een behoorlijk voorzieningenniveau.

De kleinere kernen op het plateau hebben een minder uitgebreid voorzieningenpakket. Wij streven ernaar dat elke kern een basisniveau aan voorzieningen heeft, of dat voorzieningen in aangrenzende kernen goed bereikbaar zijn.

Sport, zorg, onderwijs en gemeenschapshuizen zijn belangrijk voor de leefbaarheid. Dit willen we op orde houden. Verder is horeca en gezelligheid in de kernen belangrijk. Daarvoor worden mogelijkheden gecreëerd onder meer door horeca in de centra en de openbare ruimte zodanig in te richten dat ontmoeten, bewegen en gezondheid gestimuleerd wordt. We zetten in op vergroening in en rond de kernen, waardoor mensen worden gestimuleerd meer te bewegen (maken van een ommetje) en elkaar te ontmoeten. Ook ons sportbeleid en de bijbehorende voorzieningen dragen hier in belangrijke mate aan bij.

Voor de leefbaarheid van de kernen is het belangrijk dat in elke kern de mogelijkheid bestaat woningen te bouwen. Dit zorgt niet alleen voor duurzame woningen voor alle relevante doelgroepen, maar ook voor het in stand houden van het voorzieningenniveau, waaronder het verenigingsleven. Woon-zorg concepten kunnen hier een bijdrage aan leveren.

3.1.2 Natuurlijk kapitaal

We koesteren de kwaliteiten van ons buitengebied, het fraaie landschap waar we (een deel van) onze identiteit aan ontleen, we versterken de biodiversiteit en faciliteren de transitie in het landelijk gebied naar een natuur-inclusieve landbouw.

Bodem en water zijn belangrijke sturingsprincipes voor nieuwe ontwikkelingen. Dat betekent dat goed omgaan met ons reliëf en zorgen voor betere waterberging, zowel in het buitengebied als in de bebouwde kom. We willen wateroverlast zoals we dat in 2021 in Zuid Limburg hebben meegemaakt, zoveel mogelijk voorkomen. Dat betekent extra ruimte voor wateropvang (tegen wateroverlast), beekherstel en een groenere inrichting, (tegen hittestress) met name in de kernen.

Ook zetten we stevig in op duurzame energie, voor zover dat in onze gemeente mogelijk is. Vanwege de luchthaven zijn windmolens geen optie. Zonne energie kan echter beter worden benut. Op daken en op bedrijventerreinen en langs infrastructuur gaan we de mogelijkheden beter benutten. Verder zetten we in op gebruik van restwarmte van Chemelot. Onze woningbouwopgave vullen we eveneens duurzaam in (isoleren woningvoorraad met biobased bouwmaterialen, nul op de meter woningen, e.d.). Daarnaast gaan we de kernen verder vergroenen tegen hittestress bij warme zomers. Vergroenen is ook goed voor de biodiversiteit en nodigt daarnaast uit tot bewegen. En dat is weer goed voor onze gezondheid.

3.1.3 Economisch kapitaal

We willen een welvarende gemeente zijn voor al onze inwoners, maar ook voor onze toekomstige inwoners. Daarom is het verdienvermogen van Beek belangrijk. Dat betekent ruimte voor de veranderende economie. We willen blijven profiteren van onze ligging aan het kruispunt van infrastructuur in Zuid-Limburg. We verduurzamen de bedrijventerreinen en vullen deze verder met high-end bedrijven en midden- en kleinbedrijf. De OV-hub station Beek-Elsloo biedt kansen voor een combinatie van wonen en werken.

We bouwen voort op onze bestaande succesnummers zoals het regionale winkelcentrum Makado en versterken het centrum van Beek met ruimte voor speciaalzaken shoppen. De luchthaven kan mogelijk een nieuwe positie innemen in deze geopolitiek roerige tijden. Wij sluiten op voorhand geen enkele nieuwe ontwikkeling uit.

Om alles draaiend te houden is ook uitbreiding van het elektriciteitsnet nodig en meer ruimte voor opwek en opslag. Daar moeten we ruimte voor reserveren. Onze ligging nabij Chemelot biedt kansen voor de aanleg van een warmtenet

3.2 Hoofdthema's en opgaven

Het oplossen van de meeste opgaven kost ruimte. En alle ruimte heeft nu al een functie. Dat levert een aantal 'schuurpunten' op waar we nog keuzes in kunnen maken. Om de discussie te prikkelen, leggen we een aantal stellingen voor aan onze inwoners. Iedereen krijgt via een enquête de kans te reageren op welke kant de gemeente op zou moeten gaan met de belangrijkste opgaven.

3.2.1 Wonen

Opgaven

Er zijn steeds meer inwoners op leeftijd en veel huizen zijn niet geschikt om je hele leven in te blijven wonen. Voor starters is er een tekort aan betaalbare woningen. Ook groeit de bevolking in Beek een beetje. Dat betekent dat huizen aangepast moeten worden en dat er meer en andere huizen moeten komen.

Stellingen

1. Ongeveer de helft van de nieuw te bouwen woningen kunnen we in de bestaande kernen bouwen. Dat gebeurt op plekken waar we (oude) gebouwen transformeren of vervangen door woningen. In sommige gevallen zullen hier voorzieningen verplaatst worden of verdwijnen.
2. Er is niet genoeg plek om alle nieuwe woningen in de kern te bouwen. Daarom gaan we aan een aantal kernranden woningen bouwen. Het buitengebied wordt daar dus kleiner.
3. De gemeente Beek werkt mee aan kleine particuliere woningbouwinitiatieven als deze bijdragen aan de behoefte van een dorp, ook als daardoor groen verdwijnt.
4. We bouwen in gemeente Beek nooit hoger dan vierbouwlagen. Dit betekent wel dat er meer ruimte nodig is om alle nieuwe woningen te bouwen.

3.2.2 Groen en Water

Opgaven

Door klimaatverandering wordt het zomers warmer en zijn regenbuien heftiger. Ook gaat het niet goed met de natuur. Een afname van de biodiversiteit, toename van hittestress en wateroverlast zijn slecht nieuws voor de leefbaarheid, veiligheid en onze gezondheid.

Stellingen

5. Gemeente Beek moet de openbare ruimte aanpassen om hitte en wateroverlast tegen te gaan. In en aan de rand van de dorpen is ruimte nodig om water op te vangen en de natuurlijke loop van beken te herstellen. Dit doen we ook als dit ten koste gaat van openbare voorzieningen zoals parkeerplekken.

6. Behoud van het landelijke en agrarische karakter van het buitengebied is belangrijk. Op het plateau vinden voornamelijk agrarische activiteiten plaats en dat houden we graag zo. Daarom staan we daar geen andere economische activiteiten toe.

7. We willen hitte en wateroverlast tegengaan. Daarom gaan we in onze kernen extra bomen, planten en meer plantsoenen toevoegen. Dit doen we ook als dit ten koste gaat van ruimte voor de auto door smallere wegen of minder parkeerplekken.

3.2.3 Voorzieningen

Opgaven

We hebben in Beek een breed aanbod aan voorzieningen en ontmoetingsplekken. We vervullen ook een regionale functie (winkels, sport, onderwijs). We willen de basisvoorzieningen (scholen, gemeenschapshuizen, zorg, sport, recreatie, etc.) op orde houden, want dat is belangrijk voor de leefbaarheid. We moeten daarbij wel de kosten beheersbaar houden.

Stellingen

8. In het koopcentrum van Beek zijn veel speciaalzaken te vinden. In de toekomst sturen we erop dat dat zo blijft.

9. In het buitengebied willen we niet meer horeca dan we nu hebben. Horeca zit vooral in de kernen.

10. Sportlandgoed de Haamen is bedoeld voor sport of maatschappelijke functies voor de gezondheid. Hier komen geen nieuwe woningen of bedrijven.

11. Met de huidige basisvoorzieningen in de kernen kunnen we de kernen vitaal houden. Daarom bouwen we in beginsel geen nieuwe voorzieningen, maar kiezen we voor het samenvoegen van voorzieningen in bestaande gebouwen.

3.2.4 Economie

Opgaven

We willen graag een aantrekkelijke en concurrerende woon-, werk en leefgemeente blijven. Economie is belangrijk voor onze welvaart. Iedereen moet mee kunnen doen. We willen onze sterke economische clusters behouden, maar dat is niet vanzelfsprekend. We hebben te maken met een krappe arbeidsmarkt, druk op de leefbaarheid, het Beekse bedrijfsleven maakt grote veranderingen door en er is druk op de ruimte door andere ruimtevragers. Er is nog ruimte op bedrijventerrein Aviation Valley en we willen ruimte houden voor mkb.

Stellingen

12. Economische groei is belangrijk, leefbare kernen zijn dat ook. Wat vindt u belangrijk(er)?

13. Gemeente Beek heeft voldoende bedrijventerreinen. Er komen daarom geen nieuwe bedrijventerreinen bij.

14. In onze gemeente ligt het oudste dorp van Nederland en de gemeente Beek ligt aan het begin van het heuvelland. Dit biedt kansen voor recreatie en toerisme. We willen dagjesmensen en kleine logeerplekken stimuleren.

3.2.5 Energie

Opgaven

We moeten alle huizen en andere gebouwen beter isoleren en zoveel mogelijk energie duurzaam gaan opwekken, bijvoorbeeld met zonnepanelen. Alleen op daken is niet voldoende. We gaan ook meer elektriciteit gebruiken en moeten plek vinden voor extra kabels, batterijen en transformatorhuisjes. Voor warmte moeten we ook een andere oplossing vinden dan het gebruik van gas. Onze ligging bij het vliegveld en ons waardevolle heuvelland geeft beperkingen voor grote windmolend. We liggen ook dicht bij industrie met restwarmte, dus er zijn ook kansen.

Stellingen

15. Als gemeente moeten we bijdragen aan de energietransitie. Daarom willen we bij de aansluitingen op de A2 en de A76 zonneparken realiseren.

16. We gaan zo mogelijk restwarmte van Chemelot gebruiken om delen van de gemeente Beek van warmte te voorzien.

17. In de gemeente zijn grote windmolens niet mogelijk door het vliegveld. We willen wel enkele kleine windmolens waar dat kan.

3.2.6 Bereikbaarheid

Opgaven

Beek ligt op een kruispunt van infrastructuur en ligt daarom binnen Limburg op een goed bereikbare plek. Binnen de gemeente vinden we het belangrijk dat iedereen goed bij basisvoorzieningen moet kunnen komen. Boodschappen kun je thuis laten bezorgen, maar bijvoorbeeld scholen, voorzieningen voor ontmoeting of zorg moeten voor iedereen te bereiken zijn. We willen eenzaamheid voorkomen.

We stimuleren om meer te fietsen en lopen, want dat is goed voor de gezondheid. Maar in onze gemeente blijft plek nodig voor de auto en een vorm van openbaar vervoer om bij werk en voorzieningen te kunnen komen.

Stellingen

18. Gemeente Beek is goed bereikbaar. We onderhouden de bestaande wegen. Verbreding of uitbreiding van de wegen is niet nodig.

19. De voorzieningen en routes voor wandelaars en fietsers in de gemeente zijn op orde.

3.3 Vervolg

In de tweede stap halen we aan de hand van de uitgangspuntenkaart, de opgaven en de stellingen meningen op. Dit doen we met de inwoners, ondernemers en andere belangstellenden, maar ook ambtelijk en met de raad. Een enquête is een belangrijk middel hierbij.

In stap 3 stellen we op basis van de keuzes en voorwaarden van stap 2, de ontwerp omgevingsvisie op. Ook dat doen we weer samen met de eerder betrokken doelgroepen.

Tijdens de procedure in stap 4 wordt de ontwerp omgevingsvisie 6 weken ter inzage gelegd en kan iedereen een zienswijze indienen. De zienswijzen worden beantwoord en worden samen met een voorstel van het college ter vaststelling aan de raad meegegeven. De raad stelt vervolgens de omgevingsvisie vast, al dan niet gewijzigd. Vervolgens wordt de omgevingsvisie via het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en op de website gepubliceerd.

Bijlage 1 Selectie beleidskaders

In deze bijlage is een selectie van beleidskaders samengevat en een overzicht van de relevante beleidsstukken gegeven.

GROENSTRUCTUURPLAN 2025-2028

Klimaatverandering en biodiversiteitsverlies zijn urgente thema's die actie vereisen. Groen speelt hierin een cruciale rol. Het biedt verkoeling tijdens hittegolven, buffert regenwater en versterkt de biodiversiteit. De gemeente Beek wil met dit plan bijdragen aan een veilige, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving voor mens, dier en plant.

De visie op de Beekse groenstructuur is: "Het Beekse groen vormt een ononderbroken netwerk vanuit de verstedelijkte kernen tot aan het unieke kleinschalige cultuurlandschap, het heuvelland en het buitengebied. Ons groen draagt bij aan de huidige en toekomstige opgaven voor klimaat, biodiversiteit en gezondheid. Samen voor een mooi Beek."

Om deze visie te realiseren, zijn groene speerpunten en acties opgesteld, gericht op behoud, versterking en uitbreiding van de groenstructuren. Belangrijke speerpunten zoals ecologisch bembouwen, herplantplicht, natuurinclusieve bouw en het vergroenen van versteende wijken staan in dit plan. Daarnaast wordt ingezet op het verbinden van ecologische structuren, het verbeteren van leefgebieden voor flora en fauna en het creëren van aantrekkelijke groene wandel- en fietsroutes. Door participatie en samenwerking met inwoners en ondernemers te stimuleren werkt de gemeente Beek aan een gezonde, duurzame en groene leefomgeving waarin biodiversiteitsherstel en klimaatadaptatie centraal staan.

De visie is opgebouwd rond zes hoofdambities

1. Behouden en versterken van de huidige groene (bomen)structuur

De Beekse groenstructuren vormen dé basis van ons groene netwerk, dat het bebouwde gebied verbindt met het buitengebied. Binnen dit netwerk krijgen alle groene functies een plek. We behouden en beschermen bestaande groenstructuren om een betere en toekomst bestendige leefomgeving te creëren.

2. De gevolgen van klimaatverandering aanpakken

Ons groen beperkt de gevolgen van klimaatverandering. Met voldoende groen verlagen we wateroverlast tijdens piekbuien, hittestress op warme dagen en houden we water vast in tijden van droogte. Gemeente Beek zet daarom groen in om de gevolgen van klimaatverandering aan te pakken.

3. Biodiversiteit stimuleren

We verbinden het groen in het buitengebied met het groen in de woonwijken. Zo bereiken de 'groene vingers' en de vele boomstructuren in het buitengebied onze kernen. Daardoor krijgen dieren en planten de kans zich te verspreiden door de gemeente.

4. Creëren van een gezonde leefomgeving

Groen nodigt uit tot recreatie en vermindert stress. Het verhoogt de kwaliteit van leven door betere luchtkwaliteit en verkoeling. Omdat groen deze en nog veel meer voordelen heeft voor zowel de lichamelijke als mentale gezondheid brengen we meer groen aan in de wijken.

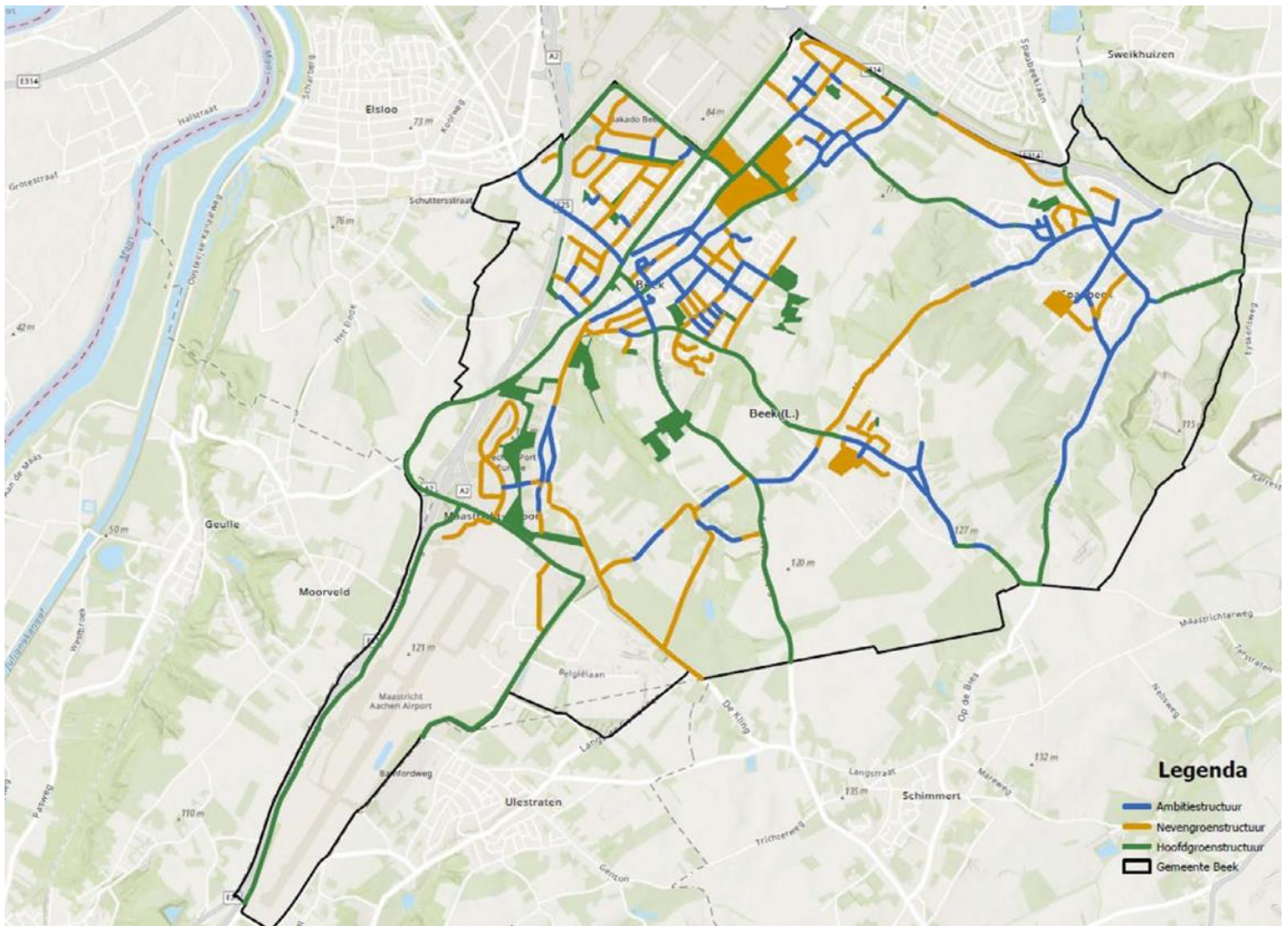
5. Behouden en versterken van onze identiteit

We behouden de groene structuren die onze identiteit bepalen. Daarom versterken we de bestaande groenstructuren door zowel in het stedelijk gebied als het buitengebied in te zetten op meer groen en boomstructuren.

6. Groen is van ons samen

De openbare ruimte is van ons allemaal en daar dragen we zorg voor. Dit doen we niet alleen! We zetten namelijk ook in op de vergroening van privaat terrein van inwoners en ondernemers. We stimuleren inwoners om hun eigen (voor)tuinen

te vergroenen, laten inwoners meedenken over het openbaar groen en stimuleren bewonersinitiatieven in inrichting en beheer.

Figuur Hoofdgroenstructuur

STRATEGISCHE VISIE SOCIAAL DOMEIN 2025-2035

De visie is: Iedereen doet mee in de Beekse samenleving. We richten ons daarbij op het bieden van bestaanszekerheid, het vergroten van kansengelijkheid en het bevorderen van gezond (samen)leven. Een sterke sociale basis is hierbij het vertrekpunt. Dit bereiken we door intensief samen te werken, steeds meer gericht op preventie, met onze inwoners en samenwerkingspartners.

Sociale basis

De sociale basis betekent: “vrij toegankelijke formele en informele activiteiten en voorzieningen gericht op het elkaar ontmoeten en ondersteunen, ontplooiën en ontspannen die zorgen dat mensen kunnen samenleven en meedoen. Het versterken van de sociale basis gaat over het omzien naar elkaar in de wijken, buurten en kernen. Maar ook over het autonoom kunnen leiden van het leven met eigen regie en een netwerk vanuit die basis.

Bestaanszekerheid

We investeren in het voorkomen en verminderen van onzekerheid voor inwoners, zodat hun inkomen, werk of woonsituatie stabiel en voldoende zijn. Dit doen we met duidelijke en begrijpelijke regels. Onzekerheid over het dagelijks leven is slecht voor mensen en belemmert hen om actief deel te nemen aan de samenleving en een gezond leven te leiden.

Kansengelijkheid

We richten onze investeringen op inwoners in kwetsbare situaties om hen meer kansen te bieden. Ons doel is om een nieuwe generatie zonder grote achterstanden te laten opgroeien.

Daarom steken we extra middelen en aandacht in kinderen vanaf jonge leeftijd en hun gezin/netwerk zodat we zo vroeg mogelijk kunnen ondersteunen. Ook bieden we gepersonaliseerde hulp aan degenen die steun of zorg nodig hebben. We zoeken actief contact met inwoners die geen hulp vragen, maar dit wel nodig hebben. Zo geven we onze inwoners de mogelijkheid om hun talenten volledig te benutten. We gaan de onrechtvaardige ongelijkheid doorbreken door stevig in te zetten op inwoners die ondersteuning nodig hebben.

Gezond samenleven

We investeren in buurtnetwerken om gezond samenleven te bevorderen. We streven naar een vitale samenleving, die toegankelijk is voor iedereen, waar inwoners elkaar ontmoeten, actief blijven, gezond eten, zich beter voelen en samen bijdragen aan een sterke gemeenschap. We stimuleren gemeenschappen en verbeteren de leefomgeving om vitaliteit te bevorderen, omdat een gezonde omgeving effectiever is dan wanneer iedereen afzonderlijk probeert gezonder te leven.

WOONDEAL LIMBURG EN PROGRAMMA WONINGBOUW

Er is een grote behoefte aan woningen in onze gemeente. Om aan deze behoefte te voldoen, willen we in Beek 250 nieuwe woningen realiseren. Dankzij de Woondeal Limburg is deze ambitie zelfs verhoogd naar 350 woningen, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de regionale woningbouwopgave. Deze woningen worden verspreid over de verschillende woonkernen van onze gemeente gerealiseerd. Om deze plannen concreet te maken, werkt de gemeente aan een Programma Woningbouw.

Er is vooral behoefte aan betaalbare woningen en geschikte woningen voor de groeiende groep oudere senioren.

WOONZORGVISIE 2024-2030

In deze woonzorgvisie staan de gemeentelijke ambities ten aanzien van wonen en zorg uitgaande van de huisvestingsopgave voor de verschillende aandachtsgroepen met een zorg en/of ondersteuningsvraag die we moeten realiseren tot 2030. De gemeente wil een optimale leefkwaliteit voor de kwetsbare inwoners van onze gemeente door ze een passend thuis te bieden. Om dat te realiseren, stemmen we het woonzorg aanbod maximaal af op de huidige en toekomstige behoefte. De huisvestingsbehoefte voor ouderen in de periode 2022-2030 is in totaal 290 wooneenheden, waarvan 137 in geclusterde woonvormen en 153 nultredenwoningen.

Voor de doelgroep met verstandelijke beperkingen is er (nog) geen nader te kwantificeren woonzorg opgave in de gemeente Beek. Vanuit de regionale fair share aanpak verwachten wij wel een nader te bepalen huisvestingsopgave gegeven de beperkte omvang van het huidige woonzorg voorzieningenniveau en de verwachte vraagontwikkeling (+40%) de komende 20 jaar. Voor de doelgroepen beschermd wonen en maatschappelijke opvang is de huisvestingsopgave Housing concreet. Het gaat om 35 woningen tot 2030. Andere huisvestingsopgaven voor deze doelgroepen zijn nog niet inzichtelijk omdat op sub regionaal niveau nog invulling wordt gegeven aan de opgavebepaling en de invulling daarvan.

KADERNOTA ECONOMIE

In de kadernota zijn 5 opgaven en ambities met bijbehorende acties benoemd:

1. Krappe arbeidsmarkt: Optimaal balanceren vraag en aanbod op de arbeidsmarkt
 - a. Elke inwoner die kan werken heeft werk
 - b. Samenwerking met regio om jongeren vast te houden
 - c. Alle migranten die kunnen en willen werken, vinden werk
 - d. Beter aansluiting tussen gevraagde en geboden skills
2. Druk op leefbaarheid: Beek blijft een aantrekkelijke en concurrerende gemeente om te wonen, te werken en te leven
 - a. Het ondernemersklimaat is goed, maar wordt nog beter
 - b. Leegstand blijft tot een minimum beperkt
 - c. Startend ondernemerschap met maatschappelijk nut wordt ondersteund

- d. Grotere rol voor toerisme door uitvoering 'licht op Beek'
- 3. De economische structuur: Versterken van de economische structuur
 - a. Qua bedrijvigheid inzetten op kwaliteit boven kwantiteit
 - b. Verken stimuleringsregeling voor vitaal houden centrum
 - c. Inzet op sterke regionale samenwerking met Brilliant en LIOF
- 4. Transitie bij clusters en mkb: Het bedrijfsleven in Beek maakt belangrijke transitie door
 - a. Bewustzijn bij bedrijven over noodzaak van transitie stijgt
 - b. Snellere doorverwijzing naar juiste dienstverlener
 - c. Er komen regionale of lokale oplossingen voor netcongestie
 - d. Verkennen van ondernemersprogramma's voor transitie
 - e. De agrarische sector wordt ondersteund bij aanpassingen
- 5. Druk op de ruimte: Economische drijvers worden toekomstbestendig
 - a. De toekomstvisie Centrum Beek wordt uitgevoerd
 - b. Beekerhoek wordt gerevitaliseerd en getransformeerd
 - c. Makado en het omliggende cluster blijft sterk in de regio
 - d. Aviation Valley blijft een vitale werklocatie zonder leegstand
 - e. Een kenniscentrum met Vista, MAA en bedrijven ontwikkelen
 - f. Maastricht-Aachen Airport wordt in 2050 volledig duurzaam

PROVINCIALE OMGEVINGSVISIE EN OMGEVINGSVERORDENING

Provinciale omgevingsvisie

De provincie Limburg heeft in 2021 de provinciale omgevingsvisie (POVI) vastgesteld. Er wordt gewerkt aan een aangescherpte omgevingsvisie (verwacht eind 2025). De POVI laat voor de lange termijn zien hoe de provincie richting wil geven aan toekomstbestendige ontwikkelingen en hoe daarbij steeds de balans gezocht wordt tussen het beschermen én benutten van de fysieke leefomgeving. De vraagstukken waar de provincie Limburg voor staat, zijn gezondheid en veiligheid, veranderingen in de samenleving als gevolg van demografische ontwikkelingen en individualisering, de relatie tussen overheid en samenleving, ontwikkelingen in het klimaat, de aanstaande energietransitie, een landbouwtransitie, digitalisering en de circulaire economie.

Er is sprake van fysieke, economische en sociale opgaven én kansen die allemaal hun weerslag op de (fysieke) leefomgeving hebben. Deze vragen om een integrale aanpak, die is noodzakelijk om goed met de schaarse ruimte om te gaan. Er zijn drie hoofdpogingen geformuleerd:

1. Een aantrekkelijke, sociale, gezonde en veilige leefomgeving in stedelijk en landelijk gebied.
2. Een toekomstbestendige, innovatieve en duurzame economie, inclusief landbouwtransitie.
3. Klimaatadaptatie en energietransitie.

Omgevingsverordening

In de Omgevingsverordening Limburg staan de provinciale regels op het gebied van milieu, provinciale wegen, (grond-)water, grond, landbouw, natuur, wonen en ruimte.

In de verordening maakt de provincie onderscheid in stedelijk gebied, landelijke kernen, bedrijventerreinen en buitengebied. Ook is een deel van het gebied aangeduid als groenblauwe mantel en enkele gebieden zijn onderdeel van het Natuurnetwerk Limburg.

- Lijst met opgenomen categorieën aan te wijzen gevallen waarvoor ten behoeve van een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit advies moet worden ingewonnen bij de raad | (vastgesteld februari 2022).
- Richtlijn omgevingsdialoog gemeente Beek bij ruimtelijke ontwikkelingen niet passend in het omgevingsplan (van rechtswege) (vastgesteld februari 2022).
- Visie “buitengebied Beek – het beste van twee werelden” (vastgesteld januari 2023).
- Gemeentelijke Erfgoedverordening (vastgesteld 2013)
- Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg (vastgesteld oktober 2016)
- Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht Gemeente Beek (vastgesteld 2023)
- Woonzorgvisie 2024-2030 (maart 2025)
- Transformatievisie wonen Westelijke Mijnstreek deel 1 (vastgesteld 2020)
- Transformatievisie wonen Westelijke Mijnstreek deel 2 (vastgesteld 2020)
- Beleidsregel financiële compensatie bij kleine woningbouwinitiatieven (vastgesteld 2020)
- Verordening Stimuleringsleningen Duurzaam Beek 2020 (vastgesteld 2020)
- Beleidsregel Ruim baan voor goede woningbouwplannen 2021 (vastgesteld 2020)
- Omgevingsbeleid voor zonneparken in de gemeente Beek (vastgesteld februari 2021)
- Verordening Startersregeling Beek 2020 (vastgesteld 2021)
- Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg RESZL 1.0 (vastgesteld juni 2021)
- Omgevingsbeleidsplan klimaat- en energie (vastgesteld oktober 2022)
- Beleidsplan omgevingsrecht VTH 2023-2026

Openbare ruimte

- Groenstructuurplan 2025-2028 (januari 2025)
- Nota Beek Schoon (vastgesteld 2016)
- Beleidsnota Wegbeheer 2023-2027 (vastgesteld 2023)
- Nota Openbare Verlichting 2021-2025 (vastgesteld 2021)
- Plaatsingsbeleid Laadinfrastructuur gemeente Beek (vastgesteld 2021)
- Beleidsplan Water en Klimaatadaptatie Westelijke Mijnstreek 2022-2027 (vastgesteld 2022)
- Mobiliteitsvisie (vastgesteld 2022)
- Nota Parkeerbeleid (vastgesteld 2018)
- Gladheidsbestrijdingsplan 2023-2024 (wordt jaarlijks geactualiseerd)
- Regionaal Uitvoeringsplan (UVP) van afval naar grondstof 2022-2025 (vastgesteld juli 2022)
- Afvalstoffenverordening Beek 2023 (vastgesteld november 2022) artikelen 14 t/m 19 zijn overgegaan naar de verordening fysieke leefomgeving
- Verordening fysieke leefomgeving (vastgesteld 2024)

Bestuur en organisatie

- De strategische visie op samenwerking (vastgesteld december 2011)
- Herijking strategische toekomstvisie (vastgesteld juni 2021)
- Dienstverleningsvisie (vastgesteld november 2021)
- Kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2023-2026 (vastgesteld januari 2023)